

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ (Bangkok Metropolitan Administration) และเป็นนครหลวงของประเทศ (Bangkok Metropolis) ที่เป็นศูนย์กลางที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นองค์กรบริหาร ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความสะอาด การวางผังเมือง การพัฒนาการคมนาคม การขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล การศึกษา สวัสดิการสังคม ฯลฯ

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในด้านการจัดการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้ ตามมาตราที่ 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีจัดการศึกษาหลายระดับหลายประเภทซึ่งรวมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครที่เป็น ภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 โดยมีหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร คือ สำนักการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 430 โรงเรียน ซึ่งตั้งกระจายทั่วพื้นที่สำนักงานเขต 50 เขต ตามการแบ่งเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร (สถิติการศึกษา, 2540)

ระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการประถมศึกษา ตามสายบังคับบัญชา มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในฝ่ายราชการประจำ รองลงมาเป็นสำนักงานเขตและโรงเรียนประถมศึกษาตามลำดับ โดยมีสำนักการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร ฝ่ายศึกษาริการเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เดียวกันในระดับสำนักงานเขต และมีองค์กรภายในที่จัดตั้งเสริมโดยมิได้เป็นหน่วยงานหรือส่วนราชการ ได้แก่ ศูนย์วิชาการเขต กลุ่มโรงเรียน และคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในสังคมไทยมีสถาบันหลักในชุมชน ที่สำคัญอยู่ 3 สถาบันได้แก่

1. สถาบันครอบครัว คือบ้าน
2. สถาบันศาสนา คือวัด (สำหรับชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธ) มัสยิด (สำหรับชุมชนที่นับถือศาสนาอิสลาม) หรือโบสถ์ (สำหรับชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์)
3. สถาบันการศึกษา คือ โรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นโรงเรียนหลังแรกและเป็นเสมือนบ้านหลังที่สองของลูกหลานในชุมชน ที่ชุมชนมีความรัก ความผูกพันและให้ความสำคัญกับโรงเรียนเป็นเวลายาวนาน ดังที่ (ภิญโญ สาร, 2523) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่จัดขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคล ซึ่งมีความสำนึกในความรับผิดชอบ มีความตั้งใจและมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในสังคมนั้น โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานของชุมชนที่เกิดขึ้น ตามความต้องการ ความกดดันหรือความจำเป็นของชุมชน โรงเรียนจึงต้องคล้อยตามชุมชนเมื่อชุมชนเปลี่ยนไปโรงเรียนก็เปลี่ยนไปด้วย ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนอาจทำหน้าที่เตรียมสมาชิกของชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพแห่งความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอของชุมชน โรงเรียนประถมศึกษา เป็นองค์การบริหารระดับล่างสุดแต่มีความสำคัญที่สุดของระบบบริหารการศึกษา เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติ ซึ่งรับนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาและหลักสูตรเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ไปดำเนินการเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2523) องค์การภายในที่กรุงเทพมหานคร กำหนดให้มีขึ้นเพื่อช่วยบริหารงานและส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน คือ คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อระดมทรัพยากรบุคคลที่มีในชุมชน เข้ามาร่วมจัดการศึกษากับผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียน เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีพื้นที่ใหญ่ มีความแตกต่างของแต่ละชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างมาก การเปิดโอกาสให้ชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนจะสามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาได้เต็มศักยภาพและมีทิศทางตามความต้องการของชุมชนได้ดีกว่า การบริหารงานจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว

การจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ซึ่งมีแนวคิดหลักในการจัดการศึกษา ข้อ 2,3 การศึกษาเพื่อปวงชนและระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการศึกษา (Education For ALL, All For Education) การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญาที่สัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับบุคคลและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาจึงไม่ใช่ความรับผิดชอบของสังคมหรือของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นความรับผิดชอบที่ทุกๆ ส่วนในสังคม ทั้งครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชนทุกแขนง จะต้องผนึกกำลังเพื่อร่วมกันจัดการศึกษา.....

การบริหารงานของกรุงเทพมหานครได้จัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2540-2544) โดยกำหนดแนวการบริหารงานในช่วง 5 ปี ชำนาญ ในแผนสาขาทรัพยากรมนุษย์และสังคม และแผนสาขาการบริหารและการปกครอง มีสาระสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครรวมทั้งมีความรักในท้องถิ่น ในส่วนแผนงานพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า “เพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารการจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน ในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร” (แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร, สำนักนโยบายและแผน, 2540)

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะที่ 5 ในด้านการศึกษา กรุงเทพมหานครได้ให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนระยะ 5 ปี (พ.ศ.2541-2545) และแผนพัฒนาประจำปี 2541 โดยให้โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการการศึกษา และให้คณะกรรมการการศึกษา เป็นผู้กำหนดแผนนโยบายในการพัฒนาโรงเรียน โดยปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการการศึกษา ให้มีลักษณะ 3 ประสาน ได้แก่ เป็นผู้บริหารและผู้แทนครูจากการเลือกตั้งส่วนหนึ่ง เป็นผู้แทนชุมชนส่วนหนึ่งและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากการพิจารณาของคณะกรรมการสองส่วนแรกอีกส่วนหนึ่ง โดยให้กรรมการทั้ง 3 ส่วนมีสัดส่วนเท่า ๆ กัน ในขั้นตอนการจัดทำแผนให้คณะกรรมการการศึกษา มีการดำเนินงานอย่างน้อย 2 ขั้นตอน คือ

1. การสำรวจปัญหา ความต้องการ และแนวคิดในการจัดทำแผน
 2. การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผน
- (แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน, สำนักการศึกษา, 2540)

การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมากรุงเทพมหานครได้มีระเบียบเรื่องคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในปี 2532 และ ปรับปรุงระเบียบใหม่ ปี พ.ศ.2541 ลักษณะการปฏิบัติงานทั่วไปโรงเรียนจะเป็นฝ่ายดำเนินการทั้งหมด โดยคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมเสนอรายชื่อให้ผู้อำนวยการเขตพิจารณาแต่งตั้ง และโรงเรียนจัดส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนให้สำนักการศึกษา สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาเป็นอย่างไร ยังไม่ปรากฏว่ามีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นทางการ คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรตามแบบหรือรูปนัย (Formal Organization) ประเภทองค์การเพื่อบริการ (Service Organization) แต่การดำเนินงานใช้ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาปี 2541 เท่านั้น รูปแบบการจัดองค์กรและการบริหารงานภายในยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ บางส่วนก็ซ้ำซ้อนกับการบริหารโรงเรียนซึ่งเป็นระบบราชการ คณะกรรมการการศึกษาประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพ และมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานได้ ถ้าไม่มีการจัดระบบบริหารงานภายในองค์กรและการประสานการทำงานที่ดีและเหมาะสม

ผู้วิจัยในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เห็นว่าคณะกรรมการการศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารงานของโรงเรียน และเป็นวิธีหนึ่งที่จะเสริมการกระจายอำนาจของกรุงเทพมหานครทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ถ้ามีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษามีสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาลักษณะและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครทราบ เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาวิธีการที่จะทำให้คณะกรรมการการศึกษา เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและมีบทบาทที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา ชุมชนและสังคมในกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ที่สุ่มมาจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา ที่นำมาวิจัยเป็นสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541 ได้แก่

2.1 การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียน
2.2 ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน
2.3 ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชน เพื่อให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการและการพัฒนาท้องถิ่นนั้น

2.4 ให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน

2.5 ให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

2.6 พิจารณาเสนอแนะการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนตามความเหมาะสม

2.7 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่

2.8 ให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2541

ปัญหาการปฏิบัติงาน หมายถึง สิ่งที่เข้ามาขัดขวาง ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่มีอุปสรรค ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วย คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2541

กรุงเทพมหานคร หมายถึง องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีระเบียบการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

สำนักงานเขต หมายถึง ส่วนราชการหนึ่งของกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยปฏิบัติงานตามการแบ่งพื้นที่ปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลของการวิจัยจะกระตุ้นให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการบริหารด้านการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 6 กลุ่มเขต พื้นที่เขต 50 เขต จำนวน 430 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 15 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างพื้นที่เขต ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งหน่วยประชากรทั้งหมดเป็น 6 กลุ่ม ตามการจัดกลุ่มพื้นที่เขตของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กลุ่มวังหลวง , กลุ่มบูรพา , กลุ่มศรีนครินทร์ , กลุ่มเจ้าพระยา , กลุ่มกรุงธนเหนือ , กลุ่มกรุงธนใต้ โดยใช้สัดส่วน 3 : 1 ได้จำนวนพื้นที่เขต รวมทั้งสิ้น 15 เขต

ขั้นที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขต
ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มโรงเรียนในพื้นที่เขตฯ ละ
1 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น
15 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ในแต่ละโรงเรียน
ใช้คณะกรรมการการศึกษา ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน
ผู้นำชุมชน 1 คน ข้าราชการครู 1 คน และเลขานุการ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการให้สัมภาษณ์
ทั้งสิ้น 75 คน จำแนกรายกลุ่ม ดังนี้

1. ประธานกรรมการ	จำนวน 15 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 15 คน
3. ผู้นำชุมชน	จำนวน 15 คน
4. ข้าราชการครู	จำนวน 15 คน
5. เลขานุการ	จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ การนำ
เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ตารางประกอบความเรียง

การนำเสนอผลการวิจัย

การเสนอรายงานการวิจัยจะประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และการนำ
เสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง สาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ความเป็นมาของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนและคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาในประเทศไทย การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาในต่างประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลของการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ